

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДУ «ІНСТИТУТ ЕПІДЕМІОЛОГІЇ ТА ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ
ім. Л.В. ГРОМАШЕВСЬКОГО НАМН УКРАЇНИ»
ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ІНФЕКЦІОНІСТІВ
УКРАЇНСЬКА ВІЙСЬКОВО-МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ
НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР «ІНСТИТУТ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ТА
КЛІНІЧНОЇ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ»
КАФЕДРА ЕПІДЕМІОЛОГІЇ ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ МІКРОБІОЛОГІВ,
ЕПІДЕМІОЛОГІВ ТА ПАРАЗИТОЛОГІВ ІМЕНІ Д.К. ЗАБОЛотноГО»
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖПРОДСПОЖИВСЛУЖБИ У М. КИЄВІ

Інфекційні хвороби сучасності: етіологія, епідеміологія, діагностика, лікування, профілактика, біобезпека

Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю,
присвяченої щорічним «Читанням» пам'яті
академіка Л.В. Громашевського

(Київ, 15 жовтня 2024 р.)

За редакцією чл.-кор. НАМН України В.І. Задорожної,
д. мед. н. Т.А. Сергєєвої

Київ – 2024

<i>Павлов С.Л., Стегній Б.Т., Богач М.В., Стегній А.Б., Болотін В.І.</i>	<i>Pavlov S.L., Stegnyy B.T., Bohach M.V., Stegnyy A.B., Bolotin V.I.</i>	103
CHLAMYDIA ABORTUS: ВИПАДКИ ІНФІКУВАННЯ ОВЕЦЬ В УКРАЇНІ ТА ОЦІНКА РИЗИКІВ ДЛЯ ЛЮДЕЙ	CHLAMYDIA ABORTUS: CASES OF INFECTION IN SHEEP IN UKRAINE AND ASSESSMENT OF RISKS FOR HUMANS	
<i>Панасюк О.Л., Борщов С.П., Токунова Т.Л., Мостова О.П., Ананьєв Д.Ю.</i>	<i>Panasyuk O.L., Borshchev S.P., Tokunova T.L., Mostova O.P., Ananiev D. Yu.</i>	105
ДИНАМІКА ЗАГАЛЬНО КЛІНІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ЛІКВОРУ ПАЦІЄНТІВ З БАКТЕРІАЛЬНИМИ МЕНІНГОЕНЦЕФАЛІТАМИ НА ФОНІ ІНТРАТЕКАЛЬНОЇ ТЕРАПІЇ	DYNAMICS OF GENERAL CLINICAL CSF INDICATORS OF PATIENTS WITH BACTERIAL MENINGOENCEPHALITIS ON THE BACKGROUND OF INTRATHECAL THERAPY	
<i>Папушенко О.О., Камінченко Д.О., Слюсарев О.А., Ракша-Слюсарєва О.А.</i>	<i>Papushenko O.O., Kaminchenko D.O., Slyusarev O.A., Raksha-Slyusareva O.A.</i>	107
ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИОННИХ ІНФЕКЦІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ У 21 СТОЛІТТІ	RESEARCH OF PRION INFECTIOUS DISEASES IN THE 21ST CENTURY	
<i>Печугіна В.В., Усачова О.В.</i>	<i>Pechugina V.V., Usachova O.V.</i>	108
ПРОГНОСТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ЗНИЖЕННЯ СИРОВАТКОВОЇ КОНЦЕНТРАЦІЇ ЦИНКУ У ПЕРЕБІГУ ІНФЕКЦІЙНОЇ ДІАРЕЇ У ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ	PROGNOSTIC SIGNIFICANCE OF REDUCED SERUM ZINC CONCENTRATION DURING INFECTIOUS DIARRHEA IN CHILDREN OF EARLY AGE	
<i>Повниця О.Ю., Задорожна В.І., Андрейчин М.А.</i>	<i>Povnytsia O.Yu., Zadorozhna V.I., Andreychyn M.A.</i>	110
ЕМЕРДЖЕНТНІ І РЕЕМЕРДЖЕНТНІ ІНФЕКЦІЇ ТА ЗАХОДИ ПРОТИДІЇ	EMERGENT AND RE-EMERGENT INFECTIOUS AND PREVENTIVE MEASURES	
<i>Подаваленко А.П., Нессонова Т.Д., Білера Н.В.</i>	<i>Podavalenko A.P., Nessonova T.D., Beelera N.V.</i>	113
ВИВЧЕННЯ ЗВ'ЯЗКУ ПЕРЕБІГУ ПАНДЕМІЇ COVID-19 З ДЕМОГРАФІЧНИМИ ПРОЦЕСАМИ В ОБЛАСТЯХ УКРАЇНИ	STUDY OF THE RELATIONSHIP OF THE COURSE OF THE COVID-19 PANDEMIC WITH DEMOGRAPHIC PROCESSES IN THE REGIONS OF UKRAINE	

Дослідження впливу рослинного амілоїду на організм людини все ще перебувають на початковій стадії.

Висновки Пріони та амілоїди мають схожі механізми розвитку, але являють собою різні білкові структури і можуть викликати різні патології. Немає переконливих доказів того, що рослинні амілоїди перетворюються на пріони під впливом внутрішніх чи зовнішніх факторів або навпаки, але таке припущення є обгрунтованим.

В.В. Печугіна, О.В. Усачова
(*pechugina-vera@ukr.net*)

ПРОГНОСТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ЗНИЖЕННЯ СИРОВАТКОВОЇ КОНЦЕНТРАЦІЇ ЦИНКУ У ПЕРЕБІГУ ІНФЕКЦІЙНОЇ ДІАРЕЇ У ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ

*Запорізький державний медико-фармацевтичний університет, м.
Запоріжжя, Україна*

Гострі кишкові інфекції – одні з найпоширеніших інфекційних захворювань, які активізуються влітку та можуть призвести до серйозних ускладнень, особливо у дітей. Щорічно у світі реєструється близько 1,5 млрд випадків гострої діареї, яка є причиною загибелі понад 2 млн людей, причому в структурі летальності від діареї переважають діти перших 5 років життя. Гостра діарея продовжує залишатися одним із найпоширеніших захворювань у немовлят і дітей раннього віку, особливо в країнах з низьким рівнем доходу. Приблизно півмільйона дітей продовжують щорічно помирати внаслідок гострих епізодів діареї, переважно в Африці на південь від Сахари або Південно-Східній Азії. Інфекційна діарея (ІД) є частою причиною смерті дітей і накладає значний тягар захворювання на дітей.

Цинк (Zn) – є важливим мікроелементом для людини, який бере участь у багатьох фізіологічних процесах. Він відіграє важливу роль у регулюванні резистентності організму до інфекційних агентів, а також знижує ризик, тяжкість і тривалість діарейних захворювань. Дефіцит Zn (ZnD) поширений у малорозвинених країнах, особливо у маленьких дітей, оскільки вони мають підвищений ризик розвитку ZnD через підвищені потреби в періоди швидкого росту.

Мета дослідження: розробити модель прогнозування перебігу ІД у дітей раннього віку на підставі визначення впливу сироваткових концентрацій Zn на клінічні показники відповідних хворих.

Матеріали та методи. До відкритого проспективного дослідження було включено 99 дітей віком від 1 до 36 місяців, які були госпіталізовані до КНП «Обласна інфекційна клінічна лікарня» (ОІКЛ) ЗОР с діагнозом Гостра кишкова інфекція протягом перших трьох діб від початку хвороби. Окрім загально-клінічних досліджень хворим була набрана кров на 1, 3 та 5 день

госпіталізації для визначення рівня Zn крові. Також проводили динамічне спостереження з визначенням клінічних ознак на 1, 3, 5 та 7 добу лікування.

У віковій структурі досліджуваних переважали діти 13-36 міс. – 68 (68,7%), 24 пацієнти були другого півріччя (24,2%), дітей з 1 до 5 міс. було 7 (7,1%). Переважали хлопчики: 73 (73,7%). Визначено, що частіше діагностувалась вірусна етіологія захворювання. Також було зазначено зниження сироваткової концентрації Zn у 22 дітей (22,2%) раннього віку, які проживають у Запорізькій області (Україна).

Для статистичної обробки отриманих даних використовували методи непараметричної статистики. З метою визначення впливу сироваткових концентрацій Zn на перебіг ІД було визначено кореляційні взаємозв'язки методом кореляційного аналізу з обчисленням коефіцієнту кореляції Спірмена (r_s). Також було проведено регресійний аналіз та побудовано модель парної лінійної регресії.

Результати. Аналіз кореляційних взаємозв'язків показав, що достовірно сироватковий рівень Zn крові дітей раннього віку, які переносять інфекційну діарею, впливав на характеристику діарейного синдрому та не мав впливу на частоту та тривалість блювання і лихоманки. Так, низькі концентрації Zn крові у першу та третю добу лікування асоціювалися із більшою частотою рідких випорожнень на 7 добу госпіталізації ($r = -0,68$ та $r = -0,51$, відповідно; $p < 0,05$). Значимий вплив на загальну тривалість діарейного синдрому мав низький вміст Zn крові в дебюті хвороби – на першу добу лікування ($r = -0,53$; $p < 0,05$).

Отже, при проведенні кореляційного аналізу ми не знайшли зв'язків крім впливу рівня сироваткової концентрації Zn на тривалість діарейного синдрому. Це стало підставою для проведення подальшого регресійного аналізу для оцінки впливу концентрації Zn крові в дебюті хвороби на тривалість діарейного синдрому. Тож ми побудували модель парної лінійної регресії згідно якої можна визначити тривалість діареї у хворих з ІД, знаючи рівень Zn на 1 добу госпіталізації.

Виявлену нами залежність можна описати рівнянням парної лінійної регресії:

$$Y=0,5638x+10,348$$

де y – тривалість діареї (дів), x – сироваткова концентрація Zn на 1 добу госпіталізації (мкмоль/л).

З використанням цього рівняння було з'ясовано, що при сироватковій концентрації Zn нижче 9,8 мкмоль/л (референтні значення показника) діарея триває понад 5 днів.

Висновки

1. Зниження рівня сироваткової концентрації Zn менше референтного значення у першу добу лікування впливає на тривалість діарейного синдрому у дітей раннього віку, які переносять інфекційну діарею.

2. Концентрацію сироваткового Zn в дебюті інфекційної діареї, можна використовувати для прогнозування тривалості діарейного синдрому у дітей раннього віку. Для цього необхідно застосовувати формулу:

$Y=0,5638x+10,348$, де y – тривалість діареї (діб), x – сироваткова концентрація Zn на I добу госпіталізації (мкмоль/л).

О.Ю. Повниця¹, В.І. Задорожна², М.А. Андрейчин³

(*Povnitsa@ukr.net*)

ЕМЕРДЖЕНТНІ І РЕЕМЕРДЖЕНТНІ ІНФЕКЦІЇ ТА ЗАХОДИ ПРОТИДІЇ

*¹Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України,
Київ, Україна*

*²ДУ «Інститут епідеміології та інфекційних хвороб ім. Л.В. Громашевського
НАМН України», м. Київ, Україна*

*³Тернопільський національний медичний університет ім. І.Я. Горбачевського
МОЗ України, м. Тернопіль, Україна*

До теперішніх, актуальних для України, емерджентних і реемерджентних вірусних інфекцій належать: COVID-19, збудник якого продовжує змінюватися та формувати нову паразитарну систему; мавпяча віспа, вірус якої набув нового шляху передачі, що дозволило йому поширитися на весь світ; поліомієліт, у зв'язку зі здатністю вакцинних вірусів відновлювати нейровірулентні властивості; кір, для якого захворюваність зберегла циклічний характер та періодично набуває характеру епідемій. Окремої уваги заслуговують бореліози, для яких характерні зміни як епідеміологічних, так і клінічних особливостей, розширенням ареалу та видового складу векторів-переносників збудника, збільшення частоти їх інфікування та розвитку інфекційного процесу у людини. Інтенсифікація епідемічного процесу зростає на тлі повномасштабної агресії РФ, а особливою групою ризику є військовослужбовці, задіяні в активних бойових діях. Стрімко зростає і роль персистентних вірусних інфекцій (герпесвірусних, аденовірусних, тощо), особливо на тлі післяковідного синдрому, їх активації при контузях, стресах, переохолодженнях в умовах військового стану. Зазначене потребує постійного вивчення особливостей епідемічного процесу, моніторингу властивостей збудника, їх впливу на вірулентність, епідемічний потенціал та клінічний перебіг хвороби з метою оперативного реагування та протидії наслідкам. В Україні проблемою вивчення емерджентних та реемерджентних інфекцій займається ряд наукових установ і відповідних кафедр вищих медичних закладів.

Метою роботи було узагальнити досягнення в напрямку вивчення емерджентних і реемерджентних інфекцій за останні 5 років трьох установ, що працюють у цьому напрямку на засадах наукової співпраці, а саме ДУ «Інститут епідеміології та інфекційних хвороб ім. Л.В. Громашевського НАМН України», Тернопільського національного медичного університету ім. І.Я. Горбачевського МОЗ України та Інституту мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України.